

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 2. VII aastakäik

15. jaanuaril 1932.

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	» 1.50
Välismaale . . .	» 5.00
Poolaastas . . .	» 3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 17-77. Toimetaja kõnetunnid:
igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk.	kr. 40.00
1/2 "	» 22.00
1/4 "	» 12.00

Kaanekülgedel—kokkuleppe!

SISU: Kaubandus-tööstuskoda seisukohad kaupmeeste üleriikliku kongressi resolutsioonide asjus. Tööstusmaks valdade heaks õiglasemaks, Maksureformi kavatsusi. Arveasjanduse asjatundlik talitus moodsa äritegevuse aluseks. Prantsuse majanduslikud vahekorrad välisriikidega. Äride register detsembrikuu teisel poolel. Abieluvanduse lahutamise lepinguid, Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Toiduainete turg. Välisbörsid, Kaubahindu, Tallinna börsi kursisedel.

Kaubandus-tööstuskoda seisukohad kaupmeeste üleriikliku kongressi resolutsioonide asjus.

Üleriiklik Kaupmeeste Seltside Keskliit on hiljuti peetud kaupmeeste kongressi resolutsioonid saatnud Kaubandus-tööstuskojale seisukoha võtmiseks. Koja juhatus, kaaludes kongressi otsusi, üldjoontes ühines seisukohtadega, mis kongressil vastu võetud, ainult mõnedes punktides ei saa koda täies ulatuses pooldada kongressi arvamisi ja soove. Kongressi muuseumis leidis mitte vastavaks õigluse printsiibile, et iga välismaalt kauba sissetooja peab muretsema I järgu patendi.

Kaubandus-tööstuskoda leiab aga, et valitsuse korraldus sisseveo piiramiseks ja sisseveo võimaluste andmiseks ainult I järgu äriettevõtetele, kes peamiselt töötavad impordi alal, on põhjendatud ja leiab õigustust, kui meie kaubaturu seisukorda tõsiselt tahetakse hinnata.

Kui igale detailmüüjale õigus jätta, nagu see tänini oli, kaupu välismaalt sisse vedada, siis ei mõjuks see kaubandusele kaugeltki tervendavalt. Detailkaupmehel puudub sageli ülevaade siseturul leiduvate kaupade küllusest: ilma säärase põhjalikuma ülevaateta tellitakse kaupu, milliste minek on piiratud ja milliseid juba siseturul on külluses. Selle tulemuseks on, et säärased detailistid-importöörid ise langevad raskustesse ja kergel käel impordeeritud kaupu sagedasti peavad realiseerima alla omahinna, tekitades raskusi sellega ka oma kreditoridele. Kui importööride arv väheneb, muutub siseturu seisukord ülevaatliku-

maks ja detailisti oma seisukord stabiilsemaks, kuna ta võib oma kauplusele nõuetavaid kaupu tarvilisel määral osta kohalikult importöörilt-suurkaupmehelt, kusjuures tema vahekasu protsent on kindlustatud. Selle korra juures detailistide laod ei kannataks ülekoormatuse all ja neil puuduks põhjus (neilt võidakse isegi võtta see võimalus) kaupu alla oma-hinna müüa ja seega turgu rikkuda.

Mis puutub I järgu äritunnistuste hindadesse, siis tuleks I järgu äritunnistused hindade suhtes jagada kategooriasse — ühed kallimad, teised odavamad, kuid õigused, mis need tunnistused annavad, oleksid ühed ja samad. Ei saa näiteks õigeks pidada, et manufaktuur- või galanteriikaupluse I järgu äritunnistus ja raamatukaupluse või välislehtede tellimiste kontorite äritunnistused — hinnalt oleksid võrdsed. I järgu äritunnistuste nõudmine importööridelt pole iseenesest veel pahe, kui aga need äritunnistused ise oleksid liigitatud õiglaselt ja nende hinnad vastavalt määratud.

Resolutsioonis tollide küsimuse kohta kongress muuseumis konstateerib, et seniste tollitariifide maksmapanekul on liig vähe tähelepanu leidnud kõigi kaub. ringkondade nõuded. Koja arvates oleks raske, kui mitte hoopis võimatu, maksmat panna säärast tariifi, mis oleks vastuvõetav kõigi kaupmeeste huvide seisukohalt. Praeguses

olukorras ei saa kaotada tollikaitset neilt kaupadelt, mis kodumaa tööstus ise hea eduga toodab. Siis ujutaksid välismaa kaubad üle meie muidugi juba kitsa turu dumping-hindadega ja see ei ole rahvamajanduslikult seisukohalt muidugi lubatav.

Edasi konstateerib kongress oma resolutsioonis, et tollikomitees, kui kõrgemas protestide läbivaatamise instantsis, puuduvad tegelikud kaupmehed, seepärast olevat kaebuste otsustamine sageli võhiklik ja mittevastav kaupmeeste nõudeile.

Kaubandus-tööstuskoda kahtleb selle juures, kas ja kuipalju suudaksid tegelikud kaupmehed tollikomitees kaupmeeskonnale kasu tuua. Tollikomitee koosseis on seadusega kindlaks määratud ja koja esindajad määratakse teatava aja peale kindlaks. On raske oletada, et tegelike kaupmeeste seas leiduks isikuid, kes kogu tollitariifi küllaldaselt tunneksid ja oleksid tuttavad nii riigikohtu seletustega kui ka senise tollikomitee praksisega. Rohkem oleks karta seda, et tegelik kaupmees käsitab küll hästi oma erialasse puutuvate kaupade tariifi, sealjuures aga teiste alade kohta peaks leppima kõrvaltvaataja osaga. Üldisuse huvidele võiks see aga tuua kahju. Seepärast pooldab koda seisukohta, et nii tolli- kui ka maksukomiteesse valitaks asjatundjad ja erapooletud jõud, ilma et need igakord tarvitseksid olla tegelikud kaupmehed või töösturid.

Üleriiklik kaupmeeste kongress on ka seisukoha võtnud kodumaa riidete haste detailmüügiäride kohta, nõudes, et nende avamisele tehtaks takistusi. Seda seisukohta ei saa kodumaa pooldada, kuna ei ole ühtki seaduslikku alust kodumaa riidete hastele keelata seda, mis on teistele lubatud. Üht tööstusharu ei saa asetada halvemasse seisukorda teisest.

Lõppeks on kongress oma resolutsioonis kaupmeeste avalik-õigusliku esinduse küsimuse kohta märkinud, et Kaubandus-tööstuskoja struktuur olevat välja kutsunud teatud rahulolematuse ja et tuleks põhikirja vastavalt muuta, mis võimaldaks sektsioonidele tarviduse järgi rohkem iseseisvat tegevust.

Koja juhatusel pole teada, millele põhjenevad resolutsioonis tähendatud rahulolematused. Rahulolematuid on olnud alati ja igal pool: ei olda rahul riigikoguga, valitsusega, maa- ja linnavalitsusega jne. Sealjuures on aga rahulolematuse põhjused nurisejate juures sageli diametraalselt üksteisele vastukäivad.

Kojal on ka parima tahte juures võimatu vastutust enda peale võtta, et tulevikus kõik rahulolematused koja vastu kaoks, kuid koda oma

poolt ei ole tahtnud ega taha ka edaspidi anda põhjust, et need rahulolematused oleksid õigustatud. Koda on ju kaupmeeste ja töösturite oma tahteavaldusega ellu kutsunud; igal valimisel võivad majanduslikud ringkonnad oma soovi kohaselt koja koosseisu uuendada. Arvamene, nagu oleks koja praegune konstruktsioon säärane, mis leplikku koostööd ei võimalda, põhjeneb ekslikul arusaamisel; autonoomsete sektsioonide süsteemi juures (praegune kord) on võimalik palju suurema kooskõlaga rahvamajanduse üldhuvid kasuks töötada kui siis, kui oleks tegutsemas mitu erikoda, millede otsusi ja soove palju raskem oleks kooskõlastada. Sektsioonide liitumise läbi, mida mõnelt poolt soovitatakse, kannataksid väikekaupmehed, mida aga koja praegune juhatus ei pea soovitatavaks.

Mis puutub Koja maksudesse, siis on olnud maksumäär Koja tegevuse kavast. Koja eelarve piiramine võiks teatud kordadel halvavalt mõjuda Koja tegevusele. Nii palju kui võimalik, on Koda makse ka alandanud: nii on 1932. a. maksuprotsent neljale alla viidud 1931. a. olnud viie protsendi asemel. Kuid Koja tegevus laieneb iga aastaga; nii kutsutakse 1932. a. mõnes linnas ellu Koja esindused, milliseid Koda oma kassast peab ülal pidama. See tekitab loomulikult teatavat kulu. Ka ei tohiks see maks, mis kaupmehed ja töösturid Koja heaks maksavad, küll kellelegi olla koormav. Pealegi ei ole Kojal muid sissetulekuid kui ärimaksude pealt võetav protsendimaks, milline väheneb iseenesest ka ärimaksude langemisega. Kuna olude sunnil ärimaksusumma nii 1932. a. kui ka 1933. a. kahtlemata väheneb, siis vähenevad ka Koja sissetulekud, nii et vaevalt on võimalik Koja maksuprotsenti veel rohkem alla viia, kui seda juba on tehtud. Sealjuures püüab Koda oma kulusid võimaluse piirides kokku tõmmata, kuid nõnda, et Koja tegevus selle all ei kannataks.

Mis puutub kaupmeeste organiseerimise ja häälekandja küsimuse, siis on Koda alati pooldanud kaupmeeste ja töösturite organiseerimist, teadlik olles selles, et kaupmeeste ja töösturite avalik-õiguslikul esindusel on kergem tegutseda töötades tihedas kontaktis keskorganisatsioonidega kui laialipillatud üksikute seltside ja ühingutega. Koda oma poolt, tunnustades tiheda kontakti vajadust majanduslike ringkondadega, kutsub ellu oma esindused mitmes linnades.

Kaupmeeste häälekandja küsimus on kaupmeeste organisatsioonide eneste asi ja Koda selle küsimuse kohta seisukohta ei võta, kuna ta annab välja oma häälekandjat.

Tööstusmaks valdade heaks õiglasemaks.

Juba aastate eest esitas Kaubandus-tööstuskoda vabariigi valitsusele seaduse eelnõu valdade heaks võetava tööstusmaksu äramuutmise kohta. Olgugi et selleaegne valitsus pooldas eelnõu vastuvõtmist, ei leidnud kavatsus riigikogu omavalitsuse komisjonis poolehoidu ja riigikogu lükas vastava eelnõu tagasi.

Silmas pidades, et valdade heaks võetava tööstusmaksu kaotamine osutus võimatuks, ülaltähendatud maksu võtmise juures aga ilmsiks on tulnud palju puudusi, ja et see maks tööstustevõtetele sagedasti on olnud palju koormavam kui riigiärimaks, püüdis Kaubandus-tööstuskoda olukorda parandada sel teel, et määrusega vähemalt valdade maksuvõtmise õigust piirataks ja maksustamine oleks rajatud õiglasemale alusele.

Majandusminister moodustas komisjoni küsimuse läbiarutamiseks.

Tööstuste maksustamise õiglasemale alusele seadmiseks ja valdade omavoli piiramiseks tegi Koja esindaja komisjonile ettepaneku asuda seisukohale, et valdade heaks võetav tööstusmaks ei või olla riigiärimaksust suurem. Selleks tuleks: 1) piirata valdade õigust sel teel, et alates 1. jaanuarist 1932. a. vallad võiksid võtta tööstusmaksu ärimaksu komitee poolt kindlaksmääratud läbikäigu alusel, mitte aga oma poolt määratud läbikäigu alusel, nagu see seni sündinud; 2) valdade heaks võetav protsent tööstustevõtete läbikäigust ei peaks ületama riigi heaks võetavat protsendimäära.

Koja esindaja ettepanekud leidsid komisjonis küll üldiselt poolehoidu, kuid arvestades seda, et mõlemate ettepanekute läbiviimise tagajärjel oleks valdade üldine sissetulek tööstusmaksust tunduvalt vähenenud ja valdadel oleks seetõttu tekkinud suuremaid puudujääke, mida nad praegu raskel ajal kuidagi ei suudaks katta, otsustas komisjon maatöösturite olukorda järgmiselt parandada:

1. Vallavolikogud võivad tööstustevõtete läbikäigu kindlaksmääramisel aluseks võtta maksu maksja poolt ülesantud andmeid või ka riigi ärimaksu komitee poolt kindlaksmääratud läbikäikude summasid. Neist alustest kõrvalekaldumisel peavad vallavolikogud enda poolt määratud läbikäikude summasid põhjendama.

Kuna vallad on seni üldiselt tegelikest tööstustevõtete läbikäigu summadest mitu korda suuremaid läbikäike määranud ja vallavolikogude

poolt määratud läbikäigud sagedasti ka riigi ärimaksu komitee poolt määratud läbikäikudest on olnud tunduvalt suuremad, siis toob uue korra maksmapanemine valdade heaks võetava tööstusmaksu vähenemise kaasa, olgugi et teatava tööstusala läbikäigu pealt võetavat protsendimäära ei ole muudetud.

2. Komisjon otsustas tööstuslike ettevõtete läbikäikude keskmiste maksuprotsentide tabelis ettenähtud norme muuta, kusjuures norme vähendati õige mitmel tööstusalal.

Toome mõned näited:

Linapuhastamise tööstusel: võõra materjaali töötasust, endine norm 2%, nüüd 1%.

Villakraasimis- ja ketramistööstusel: võõra materjaali töötasust, endine norm 3%, nüüd 2%.

Jahuveskitel: mis oma vilja jahvatab, endine norm 0,25%—0,3%, nüüd 0,15%, mis võõrast vilja jahvatab, end. norm 3%—2%, nüüd 1,5%.

Komisjon suurendas ka mõne tööstusala normi. Nendest võiks nimetada järgmisi: kondiitrija pagariäride normid endise 0,75% asemel otsustati määrata 1%. Vorstivabrikute normi tõsteti endise 0,5% pealt 3% peale.

Üldiselt kokku võttes peaks uue määruse maksmapanek siiski tunduvalt parandama maatöösturite seisukorda ja maksustamise rajama õiglasemale alusele.

Et täit ülevaadet anda maatöösturitele uue maksustamise korra ja maksunormide kohta, toome siinkohal R. T. nr. 1 — 1932 avaldatud määruse, mille alusel vallad, alates 1. jaanuarist 1932, maatööstustelt maksu valla heaks võivad võtta:

Kohtu- ja siseministri poolt kokkuleppel majandusministriga 29. detsembril 1931 kinnitatud ülemmäärad ja juhtnöörid vallaomavalitsuste tööstusmaksude võtmiseks.

Alused: Valla- ja maakonnaomaval. sisset., väljam., eelarv. ja aruannete ajut. seadus 19. jaanuarist 1920 (RT 18/19 — 1920 seadus 83) § 68 ja ülaltähendatud seaduse muutmise ja täiendamise seaduse 31. detsembrist 1920 (RT 3 — 1921 seadus 19) ja sama seaduse muudatuse seadus 26. märtsist 1926 (RT 32 — 1926 seadus 50) punkt 15 ja vabariigi valitsuse ja ministeeriumide korral. seadus 19. märtsist 1929 (RT 28 — 1929 seadus 182).

I.

1. Vallaomavalitsused võivad võtta alates 1. jaanuarist 1932 valla piirides asuvailt ja tegevuses olevailt ärilisilt tööstusettevõttele tööstusmaksu vastava maksuprotsendiga ettevõtete eelmise aasta läbikäigust (brutto-sissetulekust või töötasust). Vallavolikogul läbikäigu kindlaksmääramisel võiksid aluseks olla maksja omad andmed, samuti ka riigi ärimaksu komitee poolt kindlaksmääratud läbikäikude summad.

Ülalnimetatud alustest kõrvalekaldumisel tuleks vallavolikogudel enda poolt määratud läbikäikude summased põhjendada.

2. Vallaomavalitsuste maksuseaduse mõtte kohaselt tööstusettevõtteks tuleb lugeda igasugune tööstus, mis ärilisel sihil tegutseb, misjuures võib maksu alla heita ka niisuguseid tööstusi, mis riigi ärimaksu seaduse põhjal erandina riigi põhiärimaksust vabastatud.

II.

Tööstuslike ettevõtete läbikäikude keskmiste maksuprotsentide tabel.

1. Kiuainete ümbertöötus ja riiete valmistamine.

1. Linapuhastamise tööstus:

- a) oma materjali toodete väärtusest kuni 0,4
b) võõra materjali töötasust . . . „ 1,0

2. Kõie- ja nõõrivabrikud . . . „ 1,0

3. Võrgukudumise vabrikud . . . „ 0,5

4. Villakraasimis- ja ketramistööstused „ 2,0

5. Kanga vanutamise ja uhtumise töökojad . . . „ 2,0

6. Kudumistöökojad (suka- ja kampsunikudumine, kangakudumine ja kunstiidi töökojad) . . . „ 1,0

7. Linaketramisvabrikud:

a) oma materjali toodete väärtusest „ 0,5

b) võõra materjali ümbertöötamise töötasust . . . „ 1,0

8. Rätsepatöökojad:

a) oma riidest — toodete väärtusest „ 0,5

b) võõrast riidest — töötasust . . „ 2,0

II. Söögiainete valmistamine ja ümbertöötus.

9. Leivakupsetamisärid — läbikäigust kuni 0,5

10. Kondiitri- ja pagariärid — läbikäigust . . . „ 1,0

11. Või- ja juustuvalmistamise ning muudelt piimatööstustelt . . . „ 0,3

12. Siguri ja linnaste valmistamine, kohvi- ja kunstteevabrikud . . . „ 1,0

13. Tapamaja — külmutus . . . . . kuni 1,5

14. Vorstivabrikud ja sinkide suitsetamine . . . . . „ 3,0

15. Jahuveskid (kõik liigid):

a) mis oma vilja jahvatab . . . . „ 0,15

b) mis võõrast vilja jahvatab . . . „ 1,5

16. Kala- ja lihasoolamine ja konservide valmistamine . . . . . „ 1,0

17. Kalapüügi-ettevõtted . . . . . „ 0,5

18. Vähipüügi-ettevõtted . . . . . „ 3,0

19. Kalasuitsetamise ettevõtted . . . „ 0,5

20. Kunstmineraalvee, limonaadi, puuvilja, marjavee ja keediste valmistamine ja aiavilja kuivatamine . . . „ 1,0

III. Puumümbertöötused ja mööblitööstused.

21. Saeveskid ja kastivabrikud:

a) oma materjalist . . . . . kuni 0,3

b) võõrast materjalist (töötasu) . . „ 3,0

22. Puupapi-, kartongi- ja paberivabrikud . . . . . „ 0,2

23. Korvitöökojad . . . . . „ 1,0

24. Tündersepa-töökojad . . . . . „ 1,0

25. Tisleri- (puusepa-) töökojad . . . „ 1,0

26. Puusärkide (surnukirstude) ja matmistarvete töökojad . . . . . „ 1,0

27. Sõiduriistade ja rattasepatöökojad . . „ 1,0

28. Metsaraiumised, kasvava metsa ostuhinnast . . . . . „ 2,0

IV. Nahatööstus.

29. Nahaparkimistöökojad ja nahavabrikud:

a) oma materjali ümbertööt. toodete väärtusest . . . . . kuni 0,5

b) võõra materjali ümbertöötamise töötasust . . . . . „ 2,0

30. Kingsepa- ja nahkkinnaste valmistamise töökojad:

a) oma materjali ümbert. toodete väärtusest . . . . . „ 0,5

b) võõrastele valmistatud töö tasust „ 2,0

31. Sadulsepa- ja hobuseriistade töökojad . . . . . „ 0,5

V. Metallide ümbertöötus ja igasuguste metallasjade valmistamine.

32. Kellasepa- ja mehhaanika-töökojad (jalgrataste, automobiilide tarbeasjade ja autokummide parandus) . . kuni 2,0

33. Elektriijaamad . . . . . „ 0,5

34. Sepakojad, luku-, sõidu- ja põllu-
tööriistade ning raudsepa töökojad . kuni 1,0
35. Plekisepa-töökojad ja plekknõude
ja plekk-karpide tööstus . . . . . „ 1,0

VI. Mineraalide ümbertöötus, maapinnasaaduste tööstused ja savin- ning klaasasjade valmistamine.

36. Kivimurrud . . . . . kuni 0,5
37. Kiviraiumise ja -lihvimise töökojad „ 2,0
38. Lubjapõletamise vabrikud . . . . . „ 0,5
39. Tsemendivabrikud . . . . . „ 0,2
40. Tsement-, tsement-asbest- ja betoon-
asjade töökojad . . . . . „ 0,5
41. Potisepa-töökojad:
a) potisepa-tööd ehitustel . . . . . „ 2,0
b) saviriistade (savinõude) valmis-
tamine . . . . . „ 0,5
42. Telliskivivabrikud . . . . . „ 0,2
43. Klaasivabrikud . . . . . „ 0,2
44. Põlevkivi saamine . . . . . „ 0,1
45. Turbatööstus . . . . . „ 0,1

VII. Ettevõtted, mis keemiaolluseid ümber töötavad ja nendega töö-
tavad.

46. Värvivabrikud . . . . . kuni 0,4
47. Värnitsa- ja õlivabrikud . . . . . „ 0,2
48. Tärklise- ja siirupivabrikud . . . . . „ 0,3

49. Tõrva- ja tärpentiinivabrikud . . . kuni 0,1
50. Põlevkivi ümbertöötamine . . . . . „ 0,1
51. Värvimisvabrikud ja -töökojad . . . „ 2,0

VIII. Vabrikud, mis aktsiisimaksu maksavad.

52. Õlle- ja mõduvabrikud . . . . . kuni 0,5
53. Piiritusevabrikud . . . . . „ 0,3
54. Piiritusepuhastamise tehased . . . „ 0,5
55. Veinitehased (ka käsitsi) . . . . . „ 1,0
56. Pärmivabrikud . . . . . „ 1,0

IX. 57. Ehituse- ja muud ettevõtted.

57. Ehitustööd:
a) ettevõtja materjaliga . . . . . kuni 0,5
b) omaniku materjaliga (töötasust) „ 2,0
58. Laevatehased, kus ka mittespetsiaal-
töid tehakse, ning paatide ja väike-
laevade (jahtide) ehitustöökojad . . „ 0,5
59. Korstnapühkimisärid . . . . . „ 2,0
60. Männi- ja kuuseesemnete saa-
mise ettevõtted . . . . . „ 0,4
61. Lille- ja puuviljakasvatuse (koos või
eraldi) . . . . . „ 1,0
62. Juukselõikamise tööstused . . . . . „ 2,0
63. Päevapilditöökojad . . . . . „ 2,0
64. Maalritöökojad . . . . . „ 0,5
65. Muud selles tabelis mittenimetatud
ettevõtted:
a) omal arvel muretset. materjaliga kuni 0,5
b) võõra materjaliga (töötasust) . „ 2,0

Maksureformi kavatsusi.

Mida tuleb arvata läbikäigumaksust?

K. Kapper.

Meil on palju laineid löönud läbikäigumaksu küsimus. See maks tuli meil Eestis kõne alla esimest korda aastat 4—5 tagasi ja mõtte algatajail olid selle maksu põhjenduseks järgmised kaalutlused. Maksev ärimaksu süsteem pole õiglane. Väike- ja keskettevõtjaskonda maksustatakse juba praegu tegelikult läbikäikudelt. Ehk küll seadus nõuab maksu määramist puhaskasu järgi, maksuasutused seda puhaskasu ometi kindlaks ei tee ja maksustamise mõõduandvaks aluseks jääb ikkagi ettevõtete läbikäik. Hoopis teisuguses seisukorras on suurettevõtjaskond. Nende maksud rajatakse äriraamatuile ja aruannete andmeile ja seetõttu on välja kujunenud seisukord, et suure tegevuse ulatusega ettevõtted maksavad proportsionaalselt palju vähemaid makse kui väikesed ettevõtted.

Rääkimata sellest, et seesugune kord on eba-

õige juba puht maksukoorma kandmise kohuse seisukohast, asetab see ühe grupi ettevõtteid eesõigustatud seisukorda ka omavahelises võistluses kaubahindade määramisel, kuna neil seepärast on vähemad ärikulud.

Need väike- ja keskkaupemeeskonna poolt ülesvõetud mõtted ei leidnud pikemat aega vastukaja. Ainult 1929. a. alul ärkab suurem huvi läbikäigumaksu vastu. Meie tuntud majandustegelased võtavad sel puhul avalikult sõna. Majandusministeeriumi juhtivaile kohtadele tulevad uued isikud ja paigutavad läbikäigumaksu maksureformi kavasse. Kutsutakse isegi nõuandjaks maksuasjanduse eriteadlane Austriast prof. Kienböck.

Läbikäigumaksu alla käiks igasugune kauba müük. Vaadeldes mujal maks vaid läbikäigumaksu süsteeme näeme kaht moodust, kuidas

seda müüki maksustatakse. Peagu kõigis riikides, kus on maksev läbikäigumaks, tasub seda maksu iga kauplus ja tööstus oma kaupade või toodete müügist saadud üldsummalt teatud perioodi eest. Aasta jaguneb mitmeks maksuperioodiks, mõnes riigis on need isegi ühekuulised. Maksuprotsent on leeb sagedasti kauba liigist. Esimese järgu tarbeained, nagu leib, on mõnes riigis täiesti maksuvabad; luksuskaupade läbikäigult on maksunorm kõrgem ja tõuseb näiteks Nõukogude Venes 5% ja Prantsusmaal mõnedelt artikleilt 12%. Tehakse vahet ka suurja väikekaubanduse vahel; näiteks Jaapanis suurmüügiärid maksavad 0,8—1,1 tuhandelt ja väikemüügiärid 2—3 tuhandelt. Üldiselt aga püütakse maksunormide tabelit ühtlustada ja fikseerida üks kindel maksuprotsent kõigilt läbikäikudelt, kauplemise ainele või viisile vaatamata. Harilikult see kõigub 1—2% vahel: Prantsusmaal on näiteks 2%, sama protsent on ka Austria ja see protsendimäär oli ette nähtud esialgses kavas ka meil. Meie läbikäigumaksu väljatöötamisel on Austria süsteem üldse avaldanud suurt mõju. Temal on oma erinevus, mis seisab selles, et arvatakse kokku, mitu korda üks ja seesama kaup käib käest kätte tootjast või importöörist kuni tarvitajani. Neid võimalikke kauba labikäike või liikumise faase kokku arvates võetakse seda maksu korruga kogu neilt arvatavalt üleminekuilt summeeritult sellelt, kes teeb kaubaga esimese operatsiooni. Seega tuleb maksa maksu importööril või töösturil kõigi edaspidiste kauba üleminekute eest korruga ja pärastised kaubamüügid vähemais ärides oleksid seega juba maksustamisest vabad. Kuid loomulikult paneb suurkaupmees või tööstur esimese ja edaspidise kaubaülemineku eest tema poolt tasutud maksu arvesse ostjale, vähemale kaupmehele või töösturile, kes omakord. veeretab maksu järgmisele ostjale jne. Nii, olles lahutamatu lisa kaubahinnale, jõuab maks kaubatarvitajani, kes peab selle tervelt ära maksma.

Nagu sellest näha, muutub läbikäigumaks sel kujul mingisuguseks üldaktsiisiks, kus kõigile kaubahindadele, sellele vaatamata, missuguse tähtsusega see kaup on, lisatakse teatud protsent juure. Harilikult see kokkuarvatud % kõigub 3—4% vahel. Seejuures maksu sissenõudmine on väga lihtne; maksavad ainult tööstusettevõtteid ja importöörid. See lihtsus, millega riik maksu kätte saab, on üheks peapõhjuseks, miks seda maksu pooldatakse. Selles maksus nähakse üht abinõu, millega saaks katta kõik need puudujäägid, mis möödapääsmatult tekiksid kogu maksusüsteemi reformimisega ja üksikute maksude

kõrgete protsendinormide alandamise tagajärjel. Maksude reformimisel tahetakse vastu tulla mitmesuguseile maksjate kihtidele, alandada ja reformeerida tulu-, äri-, pärandus- ja teisi riigi- ja omavalitsuse kasuks võetavaid makse. Kuid selle tagajärjel langevad riigi tulud vähemalt 3½ miljoni krooni võrra. Otsides teid selle puudujäägi katmiseks on jäänud peatuma eelpooltähendatud Austria tüübilise läbikäigumaksul, mis annaks riigile 4—5 miljonit krooni tulu. Kuid mis ütlevad ostjad, kui nad on sunnitud maksma igapäevaste tarbeainete eest kõrgemat hinda kui nad seni on maksnud? See maks, mis osutub üldaktsiisiks kogu tarvitamisele, pole ajakohane abinõu praegusel niikuinii kehvajal ajal. Kaubahindade tõstmine vähendaks tarvitamist ja halvaks kodaniku ostujõudu. Laiadele rahvahulkadele on raske teha selgeks, et hindade tõus on tingitud riigikassa tarvidustest, selles hakatakse süüdistama kaupmehi, kes tegelikult aga esineksid selle maksu juures ainult raha edasitoimetajatena. Kaupmehed oleksid need riigiametnikud, kes peaksid praegusel vaesel ajal kokku korjama kodanikelt nende veeringuid ja riigi laeka ära andma. Ei saa pooldada seda maksu, millega rahvale pannakse peale uus maksukoorem.

Kahest läbikäigumaksu tüübist võiks kõne alla tulla ainult esimene, üldtüüp, mille järgi maksustatakse iga ettevõtet, on see ainuisiklik kauplus või aktsiaselts, on ta töötanud kasuga või kahjuga. Kõik ärilised ettevõtted oma iseloomule ja juriidilisele struktuurile vaatamata maksavad ühesugusel alusel läbikäigumaksu nende poolt sooritatud läbikäikudelt. Seega tõmmatakse juure maksukoorma kandmisele need ettevõtte liigid, mis praegu võrreldes teistega maksavad liig vähe, ja nende arvel võetakse üleaarne koorem ära neilt maksjailt, kes praegu kannatavad liig kõrgete maksude all.

Maksureformi teostamisel on maksudevalitsusel kavatsus peale teiste maksude võtta ette muudatusi ka maksvais äri- ja tulumaksudes.

Avalikult mitte aru andvate ettevõtete lisaäri-maksu (puhaskasumaksu) % tahetakse alandada senisest 8 — 6 peale.

Põhiärimaksu alal on kaalumisele võetud küsimus, kas mitte kaotada ära praegune äritunnistuste võtmise kord, kuna nende liigitus on ajast ja arust, ja seada sisse lihtne registreerimine maksuametis.

Sellega ühenduses seisab teine tähtsam kavatsus: praegu ärimaksu alal maksva 2 maksuõiendamise tähtaja asemel seada sisse maksmine kuude viisi. Maksud on suured ja neid ei saa korruga maksa maksuaasta lõpul. Kuude viisi

maksmisel jaguneks maks võrdseiks perioodilisiks väljaminekuiks, mida ärimehel oleks võimalik teha võrdlemisi kergema vaevaga kui praegu.

Nagu tähendasin, oleks selle korra juures maksja põhiarimaksust (äritunnistuse maksust) vaba. Äritunnistuse maksule võrdse summa tasuks aga tema esimese 2—3 kuuga osamaksudega ära ja järgmistel kuudel maksaks ta juba jaokaupa praegust puhaskasumaksu. Võrreldes praeguse korraga oleks see uus maksuõiendamise kord kergenduseks nii maksjale kui ka maksuasutusile ja aitaks kaasa riigi tulude korralikumale laekumisele. Olgu tähendatud, et 1930. a. andmeil oli puhaskasumaksu võlgu kokku 1.174.805 krooni.

Juriidiliste isikute maksustamise reform on olnud juba mitu aastat päevakorras. Maksureformi kavas on ette nähtud suuremad muudatused selle ettevõtete liigi maksude alal.

Et ära hoida n. n. „perekondlike“ a.-s-de tekkimist, kavatakse suurendada a.-s-ide põhikapitali alammäära kuni 250.000 kr., arvates selle alla kõik tegevuses olevad kapitalid.

Praegu võetakse juriidiliselt isikult nii äriku kui ka tulumaksu, kusjuures maksunormid on mõlemas maksus progressiivsed. Maksureformi kava järgi oleksid nemad tulumaksust vabad.

Ärimaksu kapitalimaksu kavatakse tunduvalt alandada: praeguse 1% asemel on kavatusel võtta 0,2—0,4%, kusjuures aga kaotatakse kuldbilansi sead. § 14 märkus, mis annab põhikapitali väljaarvamisel erilisi soodustusi suurtele a.-s-dele.

Tulumaksu äralangemisega tõstetakse aga nende ettevõtete ärimaksu kasuprotsendimaksu normi; see oleks 15 või 20% ilma progressioonita.

Füüsiliste isikute tulumaksu alal on ette nähtud tunduvalt alandada maksu ja suurendada maksuvaba tuluminiimumi. Peale selle on nähtud ette veel teisi vähemaid muudatusi.

Üksikute maksude ümberkorraldamine vähendaks riigi- ja omavalitsuse tulusid järgmiselt:

	krooni
Pärandusmaks	120.000
Tulumaks füüsiliselt isikult	1.800.000
Tulumaks juriidiliselt isikult	650.000
Ärimaks: aru andvailt ettevõtteleit kapitalimaks	315.000
Ärimaks mitte aru andvailt ettevõtteleit	275.000
Kinnisvaramaks linnades	513.000
Tööstusmaks valdades	164.000

K o k k u 3.627.000

Sellest omavalitsuste tulude arvel 1.541.000 kr., riigi tulude arvel 2.306.000 kr. Tulud suureneksid ainult aru andvate ettevõtete kasuprotsendimaksu tõstmisest 220.000 kr. Seega oleks puudujääk reformi puhul 3.407.000 krooni.

Seda puudujääki tuleks kuidagi katta.

Labikäigumaksu sisseseadmine ei ole selleks ainus tee. On teisi võimalusi sama reformi läbi viimiseks.

Võiks tõsta aktsiisi tubakasaadustele

25% hinnale, mis annaks	1.700.000 kr.
16% tolli suhkrule annaks	1.000.000 „
Omavalitsuste ratsionaliseerimine annaks	500.000 „
Mõningate riiklike toetuste ärajätmine	1.100.000 „

K o k k u: 4.300.000 kr.

Riigi tulude eelarve tasakaalustamiseks tuleks neid ainõusid võtta kaalumisele ja näib, et maksukoormat saaks vähendada ka ilma läbikäigumaksuta.

Ärimaksu ja tulumaksu % määrad lasuvad liig raske ja ülejookäiva koormana äritegevusel ja vajavad kiires korras alandamist.

Enamjagu mitte aru andvaid ettevõtteid maksustatakse keskmiste kasuprotsentide alusel. Suureks paheks on nende protsentide puudulik väljatöötamine. Paari koosolekuga otsustatakse mitme saja ettevõtte grupi keskmise kasu %, andmeteta, kalkulatsioonideta, asjatundjate arvamis arvestamata. Nende vastu ärid ei protesteerid seni, kui nende alusel pole määratud puhaskasu- ja tulumaks. Siis alles selgub, et nende protsentidel pole pinda all, et nad on vastolus tegeliku eluga. Ärimaksu seadus aga ja selle käsitamise juhtnõõrid käsivad koguda andmeid, missuguse kasu %-ega iga liiki ettevõtet töötavad, ja selleks kasutada olemasolevate äriarvamatute andmeid ja asjatundjate arvamis. Seda aga ei tehta. Ja kui maksud ei ole õiglased, siis on selles suurelt osalt süüdi iga aasta peale kindlaksmääratud keskmiste kasu %-ide klassifikatsiooni tabelid. Neid tuleb välja töötada suurema põhjalikkusega ja viia kooskõlla tegeliku eluga.

Maksuseaduste muutmisel tuleks vabastada ärimaksust see osa tulust, mis langeb kaupmehe ja tema perekonnaliikmete töötasu arvele, kuna igasugune isiklik töötasu käib ainult tulumaksu alla. Ärimaksu seaduse maksmapanekul vene ajal ei olnud tulumaksu ja seepärast jäeti ka ärimehel isiklik töö ärimaksu alla; nüüd aga on see

töötasu 2 korda maksustatud, mida ei saa õiglaselt pidada.

Tulumaksu määramisel kaupmeestele võetagu arvesse, et nende äritulud on juba ükskord maksustatud ärimaksuga ja seepärast, kui üldse 2-kordset maksustamist võib õigeks pidada, peaks igatahes tulumaks olema mõõdukam.

Kui ärimaksu andmed annavad mittetöenäolisi tulemusi, peaks tulumaksu komisjon laiemalt kasutama teisi teid, nende seas ka võrdluse andmeid.

Mis puutub ühistegelikesse ettevõtteisse, siis nende maksustamine peaks seisma ühisel alusel kõigi teiste ettevõtetega.

Äridel lasuvate omavalitsuste maksude seas on eriliselt koormav n. n. trahterimaks. Peale kõigi muude üldiste riigi- ja omavalitsusmaksude üks osa ettevõtteid on koormatud veel selle erilise maksuga, mille määrad on iseäranis kõrged.

Ei või eitada võõrastemajade, restoraanide ja kohvikute tähtsust praeguses arenenud majanduslikus ja ühiskondlikus elus. Kuid kõrgete maksudega hävitatakse igasugused võimalused seda ala parandada ja tervendada. Tuleks kaalumisele võtta küsimus, kuid võrd õigustatud on ühe liigi ettevõtete eriline ja kõrge maksustamine, kas ei tuleks see ära kaotada või vähemalt muuta mõõdukamaks.

Kokkuvõttes peab kogu maksusüsteemi kohta ütlema, et praegune maksukoorem käib kaupmeeskonnale üle jõu ja maksude jaotus pole õiglane.

Silmas pidades kaubanduse suurt tähtsust rahvamajanduses ei tohiks maksud seda ruineerida.

Maksusüsteemi reformimine on hädavajaline ja selle elluviimisel võetagu arvesse suurema maksja, kaupmeeskonna, õigustatud nõudmisi.

Arveasjanduse asjatundlik talitus moodsa äritegevuse aluseks.

Eraetevõtete arveasjanduse ja eriti revideerimise alal on meil seni kaunis organiseerimatult talitatud. Ainult mõned väliskapitalidega tegutsevad ettevõtted on järjekindlalt revideeritud vastavate välismaade revisjoniseltside esindajate poolt. Meil on loetud isegi luksuseks ettevõttele võõra revidendi juurekutsumist abiks a.-s. või o.-ü. revisjonikomisjonile, kokku hoides neid väikesi kulusid, mis asjatundja juurekutsumisega on seotud. Kuid iga kokkuvõtte, ja eriti äri arveasjanduse alal, ei ole tingimata äriomanikule kasuks. Ettevõttes, kus töötab peale peremehe veel mitmeid ametnikke, on hädatarviline järjekindel revisjon erapooletute asjatundjate poolt ja ainult selle toimimisel võib peremees veenduda, kas ettevõttes kõik on korras, kas ei ole kellegi süü läbi tekitatud kahjusid ja neid varjatud, ja kas aruanne, mis on koostatud raamatupidaja poolt, reaalselt pildistab ettevõtte tegevust ja äriseisu. Sarnane järjekindel välisrevisjon sunnib ärijuhte ja teenijaskonda korralikult oma ülesandeid täitma, teadmisel, et iga nende vääratus revideerimisel tuleb päevavalgele.

Eriti on kasulik välispoolt erapooletu asjatundja juurekutsumine kollektiivse peremehega ettevõtteis, nagu aktsiaseltsid, osühingud ja kaubamajad. Erapooletu revisjoni tulemused rahustavad kõiki osanikke ja langevad ära asjatundjate kahtlustused, mis aina takistavad ettevõtte loomulikku arengut.

Kalendriaasta vahetusel on suuremal osal ettevõttele ka äriaasta vahetus. Seepärast on paras aeg mõelda sellele, kuidas toimetada ettevõttes korralikku revisjoni vastmöödunud äriaasta tegevuse kohta.

Uuest aastast peale algas meil oma tegevust Arveasjanduse Revidentide Ühing, lühendatud nimega — ARÜ (büroo asub Tallinnas, Niguliste 2, tel. 450-69). Inglise „Chartered Accountants“ ja Saksa „Treuhand & Bücherrevisoren“ instituutide eeskujul on nimetatud ühing juba põhikirjaga kindlustanud oma klientuurile arveasjanduse revidentide hariduse, oskuse ja distsipliini kõrgemaid võimalusi; mis aga puutub ühingu liikmeskonda, siis võib öelda, et ühingusse on koondunud meie parimad asjatundjad kõigil arveasjanduse aladel. Juhatare, nõukogu ja konsultatsiooni komisjonide koosseisud ja asutajate poolt toimetatud ettevalmistustööd näitavad, et asjale on pandud soliidne alus.

Kultuurilises välismaailmas on selletaolistel arveasjanduse eriteadlaste ühinguil juba suurem ajalugu selja taga; nad on moodsa äritegevuse hädavajaliseks vahendiks; nendeta on võimatu kujutella seda laiaulatuslikku ja painduvat finantseerimist ja äridevahelise krediteerimist, mis on arenenud kõrgekultuurilise äritegevusega maades, nagu Inglismaa, Saksamaa ja Põhja-Ameerika Ühendriigid. Eriti on arveasjanduse eriteadlaste organisatsioonide tegevus tähtis ma-

janduskriiside ajajärgul, kui kõikumas on moodsa ärilma alus — vastastikune usaldus. Sel juhtumil aitab erapooletute arveasjanduse eriteadlaste diagnoos halva konjunktuuri tõttu ajutiselt raskustesse sattunud ettevõtteid kiiremini saneerida ja üksikute majapidamiste äritegevuse tervenemisega on võimaldatud ka kiirem rahvamajanduse jaluleseadmine üldiselt.

Arveasjanduse eriteadlaste ühingute tegevus ei piirdu ainult ettevõtete revideerimise funktsiooniga. Kui kõrgelt kvalifitseeritud kaubandusteadlasile usaldatakse neile loomulikult ka uute ettevõtete organiseerimine ja ettevõtte kaubandusliku ala juhtimine; samuti pööratakse nende poole äride likvideerimise või administratsiooni puhkudel. Äridevaheliste tüliküsimuste lahendamine arveasjanduse alal antakse arveasjanduse eriteadlastest moodustatud vahekohtutele, mis hoiab ära pikalevenivaid ja kulukaid kohtuprotsesse. Sellest kõigest on näha, et arveasjanduse eriteadlaste organisatsioon on sisse juurdunud moodsa äritegevuse kehha oma hädavajalise ja kasuliku tegevusega; ta on nagu arvutusmasin, mis täpsalt ja erapooletult pildistab ettevõtte tegevuse häid ja pahu omadusi ja seega annab ainsa reaalse aluse ratsionaalsele majapidamise poliitikale.

Muidugi võib siin väita, et sarnaseid funktsioone on meil osaliselt täitnud ka organiseerimatud ärijuhid ja raamatupidajad. Tõesti meil on olemas raamatupidajaid ja kõrgelt kvalifitseeritud kaubandusteadlasi, kes üksikult täidavad korralikult oma ülesandeid; kuna aga meil seni on puudunud instants, kes oleks määranud raamatupidaja või kaubanduse eriteadlaste kvaliteedi, siis võis äritegelane tõsise arveasjanduse eriteadlase peale sattuda ainult hea juhuse tõttu. Kuid juhusele rajada oma äri asjaajamist on suure riisikoga seotud, sest viletsast asjaajamisest võib isegi soliidne äri luhta minna või vähemalt suuri kahjusid kannatada. Raamatupidaja kauaaegse praktilise tunnistused üht liiki ärides ei garanteeri, et see raamatupidaja on küllaldaste

kogemustega ka teistes ärides ja teistes oludes. Samuti ei garanteeri eriteadlase kõrget kvaliteeti kaubandusteadlase diplom ilma vajalise praksi-seta. Peale kõige on igas eriteaduses palju küsimusi, milliste otstarbekohane otsustamine ripub ära erilistest oludest ja nõuab mitmekesisest kaalutlemist, ja siin võib üksik eriteadlane, eriti veel siis, kui ta teadmised on nõrgavõitu, sattuda libedale, kui ta ei peaks nõu oma kolleegidega. Mis aga kõige tähtsam — üksik eriteadlane, kes peremeest võib oma oskusega kõigiti rahuldada, on teistele äridele, krediitastutustele ja eriti maksuinspeksioonile tundmatuks suuruseks ja tema oskust ja teadmisi ei võeta täie usaldusega, arvates, et iga palgaline kaitseb kitsarinnaliselt oma peremehe või ülemuse kasusid ja huve jne. Seepärast on kultuurilises välismaailmas äritegelased ammust ajast veendunud erapooletute arveasjanduse eriteadlaste institutute vajaduses. Need instituudid on kujunenud igas riigis isemoodi, kuid aja jooksul on üldist tunnustamist leidnud põhimõte, et eriteadlaste enestepoolt moodustatud organisatsioon on parimaks eriteadlaste kvalifitseerijaks ja distsiplineerijaks. Ainult niisuguse organisatsiooni kaudu on võimaldatud klientuurile eriteadlaste hankimine, kes on erapooletud oma asjatoimetustes ja truud oma kutseteadusele. Seepärast võime julgesti loota, et Arveasjanduse Revidentide Ühing, mis küllaldase soliidusega asutatud, leiab meie asjast huvitatud ringkonnas poolehoidu ja et ta tegevus soodsasti areneb.

Kui meie rahvamajandusele, mis sisult on kiiresti arenenud, anname võimaluse ka asjaajamises edeneda ratsionaalsete meetodide kohaselt, võime jäävalt endast raputada veneaegse äritegevuse rutiini.

Jääks soovida, et meie äriühingud ja Arveasjanduse Revidentide Ühing kiiremini looksid kontakti ja seega aitaksid majanduskriisi tõttu langenud äridevahelist usaldust uuesti jalule seada.

Prantsuse majanduslikud vahekorrad välisriikidega.

Majandusliku kriisi kabuhirmus on prantsuse valitsus maksma pannud sisseveo kitsendusi, mis teda on asetanud tollisõjajalale terve rea välisriikidega. Prantsuse turg on peagu täieliselt suletud põllumajanduslikele ainetele. Kontingendid, mis määrati metsamaterjalile, loomadele ja lihasaadustele, lindudele ja munadele, linale, suhkrule, veinidele, on enamas jaos ära kasutatud ja

sissevedu on pikemat aega seismas. Eriti on pahandanud sisseveomaid prantsuse valitsuse ühekülgne ja omapäine kontingentide jaotus üksikute riikide vahel, kus pole üldse arvestatud enamsoodustuste põhimõtet, ja et iga kontingenteeritud aine sissevedaja peab nõutama põllutööstusteeriust veel eriloo. Ühegi riigi protesti pole prantsuse valitsus arvestanud. Peale kontingentide

pandi 12. novembril maksma lisisisseveotaks 15% ad valorem kõigilt nendest maadest pärit olevailt kaupadelt, kus rahakurss ühes inglise naelaga langes. Sellele lisataksile allub praegu sissevedu Inglismaalt, Soomest, Rootsist, Norrast, Daanist, Briti Indiast, Austraaliast, Kanadast, Mehhikost, Argentiinast ja Uruguaiast.

Nende kahe abinõuga on sissevedu juba äärmiselt kitsendatud ehk koormatud, aga prantsuse valitsusel on päevakorral veel uusi kitsendusi. 3. detsembril avaldatud dekreediga pidi pandama

maksma litsentside süsteem sisseveo suhtes nendest maadest, kus on tehtud kitsendusi valuuta müügile. Euroopa riikidest oleks see määrus tabanud Saksat, Austriat, Bulgaariat, Daanit, Hispaaniat, Eestit, Soomet, Greekat, Ungarit, Itaaliat, Jugoslaaviat, Lätit, Leedut, Portugali, Tšehhoslovakkia, N. Venet ja mõnede teadete järgi ka Inglismaad. Sel määrusel on seni olnud ainult hoiatuse tähendus. Tegelikult ei ole seda maksma pandud veel ühegi riigi suhtes, kuid riikide nimekiri võib avaldamisele tulla iga päev.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Äride register detsembrikuu teisel poolel.

Registreeritud firmad:

1. Leopold Annok, Tartu, Jaama 103, toiduainetekauplus.
2. Karl Attemann, Pärnu, Voorimehe 5, mootor-jahuveski.
3. Aleksander Ermann, Tallinn, Graniidi 13—17, puusepatööd.
4. Johannes Faarmann, Haapsalu, Posti 22, toiduainetekauplus.
5. Alide Feldmann, Tartu, Jaani 16, ajakirjanduse- ja reklaamibüroo.
6. Foty Girlja, Tallinn, V. Ameerika 29, majapidamistarvete-kauplus.
7. Voldemar Golding, Tallinn, Sireli 13, lihakauplus.
8. Richard Hilpus, Ahja v., metsatööstus.
9. Pauline Januska, Tallinn, S. Tatari 44, toiduainetekauplus.
10. Julie Jürgenstein, „Talveaed“, Nõmme, Raudtee 11, restoraan.
11. Anna Kask, Tõstamaa v., talurahvatarvete-kauplus.
12. Martin Kleesmann, Tallinn, Tsemendi 5, lihakauplus.
13. Vladimir Kubeška, Tallinn, Kaarli p. 9, elektromehhaanika-tööstus ja Raekoja pl. 5—3, agentuur- ja komisjonikontor.
14. Roman Landesén, Tallinn, Vene 11—6, agentuur-äri.
15. Alide Metsapa, Tallinn, V. Tartu mnt. 22, toiduainete- ja piimakauplus.
16. Adele Muna, Tartu, Maarjamõisa 24, söögimaja.

17. Täisühing Narva vorstitööstus S. Dokukin, J. Vollmann ja Ko, Narva, Valge 15/16; täisosanikud Sergei Dokukin, Johannes Vollmann, Aleksander Annik, Peeter Vassiljev, Ivan Vassiljev, August Sihver, Albert Olem, Karl Piikka, osakapital Kr. 2.000.—.
18. Hermine Peterson, palberossikestadetehas „Rekord“, Tartu, Uueturu 24.
19. Velli Pärs, Tallinn, V. Pääsukese 1, toiduainetekauplus.
20. Jaan Ressar, Avinurme v., vesiveski.
21. Rudolf Saar, Elva, lihakauplus.
22. Artur Tammur, Peipsiäärne v., vürtsikauplus.
23. Tartu triikpesuvabrik Ilmar Paris, Paul Feldman ja Eduard Sirkel, Tartu, Söögiturg 4; täisühing, osakapital Kr. 1.200.—.
24. Hans Teimann, Tallinn, Paldiski mnt. 63, toiduainetekauplus.
25. August Tomson, Haapsalu, Viidemani 28, kodused lõunad.
26. Marie Tõnson, Pärnu, Roheline 12, toiduainetekauplus.
27. Elisabeth Vahur, Tallinn, Paldiski mnt 18, toiduainetekauplus.
28. Alfred Veidental, Tallinn, S. Pärnu mnt. 59, naha- ja kingsepatarvete-kauplus.
29. Trükikoda „Vikerkaar“ P. Bruns, Jõhvi alev.
30. Ottilie Vinkmann, Tartu, Suurturg 2, puuviljakauplus.

Registreeritud muudatused:

1. Aleksander Bötcker üle viinud segakaupluse Ambla vallast Lehtse valda.

2. Puutööstuse A./S. „Christjan Fröhling“, Tallinn, S. Karja 7, likvideerimisele asunud, likvideerimise komisjoni liikmed August Olbrei, Johann Streff ja Arthur Joost.
  3. T. Grišakov ja Ko, Tartu, Lodja 19, lahkunud täisosanik Timofei Grišakov'i asemele astunud täisosanikuks Karl Putnin.
  4. A./S. Grünberg & Ko, Tallinn, S. Karja 5 (speditsiooniäri), juhatuses lahkunud Heinrich Gutkini asemele valitud Eugen Sacharias; Ferdinand Undt'i prokuura kustunud.
  5. August Haho äritegevust uuesti alanud avades Tallinnas, Sauna 1—14, toiduainetekaupluse.
  6. Tubakatööstuse o./ü. „Havanna“, Tallinn, Pirita tee 6-b, lahkunud juhatuses liige Paul Leichmann.
  7. A./S. Juck, Kurruk & Lell, Tartu, Riia 77, lahkunud juhatuses liikme Salem Juck'i asemele on valitud Harald Kaarma.
  8. „Kajak“ Ed. ja J. Loskit, Tartu, Tähe 72, paberossikestade tööstus, maitseainetetööstus ja veinitehas, täisühing muudetud usaldusühinguks, kus täisosanikeks on Eduard Loskit ja Johan Loskit, osakapital Kr. 24.000.—. Firma nimetuseks on: Ed. ja J. Loskit & Ko.
  9. Anna Kivimägi uuesti äritegevust alanud avades Tallinnas, Heeringa 3, toiduainetekaupluse.
  10. Joh. Krahe, Tallinn, Narva mnt. 4, teras-, raua- ja ehitustarvetega kauplemine, prokuura antud Liisa Krahe'le.
  11. A./S. „Lafarme“, Tallinn, Pirita tee 6-b, lahkunud juhatuses liige Paul Leichmann.
  12. Otto Molls, dipl.-ing., firma asukoht üle viidud Lembitu tänavalt 7-b Estonia pst. 15—3.
  13. Paul Mägi & E. Nassar, Petseri, Turuplats 10, raua-, koloniaal-, veini-, likööri- ja tubakakauplus, prokuura antud Heinrich Koch'ile.
  14. Johannes Odenberg jätkab äritegevust (lihakauplus) Tallinnas, Tondi 8.
  15. Tubakatööstus-kaubanduse A./S. „Osman“, Tallinn, Pirita tee 6-b, lahkunud juhatuses liige Paul Leichmann.
  16. Julius Pakhof uuesti avanud villaketramise ja jahuveski Tõstamaa vallas.
  17. „Temu“, P. Panoff & Co, tervismuda ja selle preparaatide müük, üle viidud Merepuisteelt 15 Aia 2, Tallinnas.
  18. Johan Peep lõpetas Taagepera vallas asunud koloniaal-manufaktuuri- ja rauakaupluse ja avas Tartus, Võru 10, rohu- ja värvi-kaupluse.
  19. P. Peterson — Esimene masinate ja viljakuivatuse plekksõelte tööstus, üle viidud Uueturu tän. 20 Kaluri tänavale 17.
  20. Jaan Piirmann lõpetas Valgas, S. Sepa 7 asunud lihakaupluse ja avas Valgas, Võru 46, uue lihakaupluse.
  21. J. Puhk ja Pojad, Tallinn, Rannavärava pst. 21, prokuura antud Aleksander Puhk'ile.
  22. Jaan Raamann lõpetas Tallinnas, Mardi 12, asunud lihakaupluse; peab edasi Tallinnas Paldiski mnt. 51 asuvat lihakauplust.
  23. Eduard Rammulus üle viinud koloniaalkaupluse Tallinna tänavalt 34 samale tänavale 39, Rakveres.
  24. Emilie Rea lõpetas Tallinnas, Paldiski mnt. 13, asunud toiduainetekaupluse ja avas Tallinnas, Rüütli 3, kohvik-söögisalaali firma all „„Elanto“ E. Rea“.
  25. Ivar Reinvaldt, agentuur üle viidud Laialt tänavalt 41 Kohtu 12, Tallinnas.
  26. Margarete Sander lõpetanud piima- ja õllemüügi ja üle viinud toiduainetekaupluse Kesk tänavalt 7 Tiigi 23, Tartus.
  27. Ralf Stein lõpetas äritegevuse (apteek) Palmse v., Vösul, ja avas apteegi Järva-Jaanis, Vöhmuta v., firma all „Järva-Jaani apteek Mag. Ralf Stein“.
  28. A./S. Vennad Tofer, juhatus asub Tallinnas, S. Karja 10.
  29. Meta Väli jätkab äritegevust Tallinnas, S. Pärnu mnt. 52, avades puuhoovi.
- Tegevuse lõpetamine registreeritud:**
1. Eugenie Attemann, Pärnu, Voormehe 5, mootorjahuveski.
  2. Olga Barendson, Nõmme, Männiku 6, toiduainetekauplus.
  3. Mihail Jegorov, Tallinn, Kuninga 5—4, tehnika-agentuurkontor.
  4. Liina Eller, „Talveaed“, Nõmme, Raudtee 11, restoraan.
  5. Marie Iirak, Koidu 44, kalakauplus.
  6. Johan Jürison, Haapsalu, Kalevi 13, toiduainetekauplus.
  7. Kavaku vesiveski Johan Ruubel, Päre v.
  8. J. Kuusemets, Tallinn, S. Tartu mnt. 25, pudu- ja kirjutustarvetekauplus, äripidaja Liisa Kuusemets.
  9. Jaan Känd, Tallinn, Mardi 12, lihakauplus.
  10. August Labrik, Tallinn, Liivalaia 27, pruugitud asjade kauplus.
  11. Hilda Lass, Tallinn, S. Tatari 44, toiduainetekauplus.

12. Elfriede Lember, Tallinn, Paldiski mnt. 32—15, mantlite õmbluse töökoda.
13. Alimpi Mironov, Petseri, Pihkva 22, limakauplus.
14. Berta Naimark, Tallinn, S. Tartu mnt. 23, jalanõude pealsete tööstus.
15. Arnold Otsberg, Tallinn, Jakobsoni 26, naha- ja kingsepatarvete kauplus.
16. Rudolf Pensa, Tartu esimene teadete- ja eradetektiivbüroo, Tartu, Kauba 15.
17. A. Pertmann ja A. Pent, Mäo v., Nurmsi k., mootorjahuveski.
18. Mihkel Reeder, Saulepi v., Rädi k., saeveski.
19. Johan Riimann, Tallinn, S. Juhkentali 9, toiduainetekauplus.
20. Tallinna Nööbitööstus „Kookus“ Vennad Goldmann, Tallinn, Imanta 8
21. Selma Tarvis, Tallinn, S. Tartu mnt. 25, moeäri.
22. Jaan Tõnuri, Ambla v., naha- ja segakauplus ja nahaparkimise tööstus.
23. Johan Väli, Tallinn, S. Pärnu mnt. 52, puuhoov.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Kilude sissevedu Prantsusmaale ei ole kitsendatud.

(Välisk. osakonna inf.)

Prantsuse valitsus avaldas kontingendid kalakonservide sisseveo kohta. Valitsuse dekreedis ei tehtud erandit kilude kohta, mille tollimäärad on konsolideeritud Eesti-Prantsuse kaubalepingus. Nüüd on tollivalitsus teatanud ringkirjaliselt tollibüroode direktoreile, et kontingenteeritud kalakonservide hulka ei kuulu kilud, kuna nende toll on konsolideeritud kaubalepingus Eestiga. Kilude sissevedu võib kesta järelkult takistamata.

See korraldus on erandlik. Ka juustu ja liha-saaduste kontingente ei määratud esialgu kindlaks, kuna nende ainete tollid olid konsolideeritud kaubalepinguis Itaaliaga ja Šveitsiga. Hiljem tehti seda ometi. Samuti on kontingendid maksvad puumaterjaali kohta.

Järelkult ei ole siin toimitud mingi põhimõtte järgi, vaid erand on tehtud nähtavasti asjaolul, et kilude sissevedu Prantsusmaale ei oma ühtki tähtsust teiste kalakonservide sisseveo hulgas.

Metallitööstused soovivad tolli tõstmist metallikaupadele.

Metallitöösturite Ühing on pöördunud pikema märgukirjaga majandusministeeriumi poole, milles palutakse kõrgendada tollimääri tervelt reall artikleit metallitööstuse alal, mida kodumaa tööstus suudab valmistada sel määral nagu seda kodumaa turg nõuab.

Märgukirjas tuuakse ette, et praegusel majandusliku kriisi ajal on raskusi eriti meie metallitööstuses, kuna madalate tollimäärade juures tuuakse sisse soodsail tingimusi igasuguseid metallist esemeid, mida meil Eestis juba küllaldaselt

valmistatakse. Majandusministeerium on margukirja kohta küsinud koja seisukohta.

Kojas on küsimus olnud kaalumisel tööstusseksioonides ja arvamisest kalduvad tolli mõnedelt rauast teostelt tõstmise poole, et panna piir nende esemete sisseveole välismaalt.

Üleriiklik kodumaa saaduste ja kaupade näitus Tallinnas.

Silmas pidades rasket majanduslikku kriisi, mis nõuab meie kodumaa kaupade ja saaduste eelistamist välismaalt sisseveetavaile kaupadele ja valuuta kokkuhoidu, otsustas a.-s. „Näitus’e“ nõukogu, mis koosneb kõigi meie suuremate ja tähtsamate majandusorganisatsioonide esindajaist, käesoleval aastal rahvusvahelist näitus-messi, nagu see viimati 1929. aastal korraldati, tänavu mitte pidada. Otsustati selle asemel aga Tallinnas 3.—12. septembrini korraldada üleriiklik kodumaa valmistatud kaupade ja saaduste näitus.

Et sarnasest näitusest on huvitatud eriti just meie kodumaa töösturid ja valmistajad, on loota, et see näitus, olgugi alles esmakordne, kujuneb väga laiaulatuslikuks ja huviküllaseks.

On kavatsusel ühenduses selle näitusega korraldada ka vastav kodumaa kaupade tutvustamise ja propaganda nädal, nagu see korraldati Rootsis 1926. ja Soomes 1927. aastal.

Tindikala väljaveos antakse Kaubandus-tööstuskoja poolt päritolutunnistusi välja Petseris.

Petserimaa kalakaupmehed pöördusid koja poole palvega, võimaldada tindikala väljaveos Lähti nõuetavate päritolutunnistuste väljaandmist kohapeal Petseris. Kuna kuivatatud tindikala veetakse välja suuremalt osalt väheseis kvantu-

meis ja mitte ainult raudteel, vaid sageli ka voo-ridel maad mööda, ja et saatjail on tülikas igakord nõutada seda tunnistust Tallinnast, siis otsustas Kaubandus-tööstuskoda korraldada tunnistuste väljaandmist oma usaldusmehe kaupmees Paul Mägi kaudu Petseris. Muude kaupade kohta päritolutunnistuste väljaandmine kestab edasi endises korras.

Leedu muutis sisseveotolli põhitariife.

23. detsembrist 1931. a. kaotati Leedus seni maksvusolnud kõrgendatud tollid ja pandi maksma uued sisseveotolli põhitariifid. Eesti kaupadest, mille kohta käivad muutused neis tariifes, võiks nimetada:

Mitmesugused kalad, marineeritud õlis, äädikas, farsireeritud maitseainetega, või mõnel muul viisil valmistatud (§ 37 p. 2):

- a) õhukindlaid nõudes — brutto Lit. 4.00;
- b) mitteõhukindlaid nõudes — brutto Lit. 3.00.

Jalanõudelt (§57 p. 2 ja 3) võetakse tariifis tähendatud tolli, kui see toll ei ole vähem kui 30% kauba väärtusest; kui tähendatud toll on alla 30% kauba väärtusest, siis võetakse niisuguselt kaubalt tolli 30% väärtusest.

Kauba väärtus tehakse kindlaks Leedu konsulaar- või diplomaatasutuste kaudu või kauba päritolu maa kaubanduskodade poolt kinnitatud faktuuride järgi. Postipakkidena tulnud kaupade väärtus tehakse kindlaks deklaratsioonide põhjal. § 57 p. p. 2 ja 3 ülaltoodud mõttes hakkavad maksma alles 1. veebruarist 1932. a.

Ajalehepaber rullides või lehtedes (§ 177 p. 2 — h) Lit. 0.10.

Lõppeks on § 223 p. 1 öeldud, et kõigi tolli alla käivate kaupade kohta, mis tulevad riikidest, kellega Leedul puudub kaubaleping 1. veebruarist s. a., käsitatakse kõrgendatud tollimääri. Kõrgendatud tollid moodustuvad harilikust tollist pluss 200%. — Kuna Eestil on Leeduga ajutine kaubaleping, siis 200%-line kõrgendus eesti kaupade kohta ei käi.

Saksa-Rumeenia kaubanduslepingu jõusseastumine.

Berliinist teatatakse: 27. juunil 1931. a. sõlmitud kaubandusleping Saksa-Rumeenia vahel pandi maksma arvates 1. jaanuarist 1932. a., välja arvatud eeskirjad, mis näevad ette preferentsiaal-käsitluse.

Toiduainete turg.

London.

12. I. Nisu, kaal — 496 Ingl. nl.	
Northern Manitoba	£ 32/9
Hard Winter	27/3
Rosario Santa	25/6
„ Jahu, kaal — 280 Ingl. naela.	
Manitoba	24/4 ¹ / ₂
Austraalia	19/4 ¹ / ₂
Kansas	—
„ Odrad, Kanada nr. 3, kaal — 370 Ingl. naela	25/
California, kaal — 420 Ingl. naela	52/
„ Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela	
La Plata	13/9
Canada nr. 2	20/3
„ Linnad, cif.	
Riga Livonian Z. K.	41.10
Pärnu H. D.	37.10
Slanetz U/A Medium	44.—
„ Bacon, kaal 112 Ingl. naela	
Iiri	sh 66.0—73.0
Daani	49.0—
Hollandi	47.0—
„ Munad, kaal — 120 Ingl. naela	
Inglise	14 6—18.6
Daani	18.0—19.0
„ Või.	
Daani	128—130
Läti	—
Leedu	—
Eesti	—
Siberi	—
Uus Merimaa	99—100
Austraalia	99—100

Hamburg.

12. I. Nisu.	
Sisemaa, tonni eest	Rmk. 11.20—11.30
Manitoba, cif 100 kg. eest term. fl.	—
Western II, cif 100 kg. eest „ „	6.—
Hard Winter II, cif 100 kg. eest term. „ „	6.—
„ Rukis.	
Sisemaa, tonni eest loco	Rmk. 10.15 — 10.20
„ Kaerad.	
Sisemaa, tonni eest	7.20—7.50
8. I. Odrad, suve.	
Sisemaa, tonni eest	7.70—7.80
„ Odrad, talve.	
Sisemaa, tonni eest	7.80—8.00
12. I. Suhkur.	£ —
Hollandi, laadimisel	—
C. S. R. — do —	—
Poola — do —	—
Java, valge	8/6
„ Riis, Burmah II, 50 kg. eest	10/9
„ Rasv.	
American Purelard	\$ 17 ¹ / ₂
Steamlard	16
Berliin.	
„ Või.	
Sisemaa või I sort	Mk. 97.—
„ „ II „	90.—
„ „ III „	80.—
Eesti	104—105
Läti, punane	—
„ must	—
Soome	—
Siberi	—

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	30. XII	31. XII	1. I	4. I	5. I	6. I	7. I	8. I	9. I	11. I	12. I
Frank . . .	86.65	86.31	86.62	85.84	85.71	85.53	86.43	87.—	86.81	86.31	87.—
Dollar . . .	3.3950	3.3825	3.3975	3 37	3.3687	3.3587	3.3850	3.4075	3.40	3.3825	3.4075
Rootsi kroon	17.96	17.95	17.90	17.69	17.66	17.62 ^{5/8}	17.80	17.90	17.87 ^{1/2}	17.85	17.90
Daani kroon	18.10	18.10	18.09	18.12 ^{5/8}	18.10	18.12 ^{5/8}	18.73	18.16	18.17 ^{1/2}	18.17	18.20
Norra kroon	18.27 ^{5/8}	18.25	18.25	18.30	18.27	18.25	18.30	18.30	18.30	18.32	18.35
Saksa mark .	14.24	14.31 ^{1/2}	14.30	14.23 ^{1/2}	14.22	14.15	14.24 ^{1/2}	14.36 ^{1/2}	14.33 ^{1/2}	14.35	14.40 ^{1/2}
Soome mark	240.—	235.—	230.—	232.50	235.—	232.50	233.—	237.50	233.—	234.—	233.50
Floriin . . .	8.47	8.43	8.485	8.3950	8.3825	8.3725	8.45	8.50	8.48 ^{1/2}	8.43	8.49
Liira . . .	66.68	66.68 ^{1/8}	66.71 ^{1/2}	66.68	66.37	66.06	66.65	67.12	67.—	66.67 ^{1/2}	67.43
Helveetsia fr.	17.40	17.36	17.42	17.26 ^{1/2}	17.26	17.22 ^{1/2}	17.38 ^{1/2}	17.46 ^{1/2}	17.46 ^{1/2}	17.35	17.50
Tšehhosl. kr.	114.—	114.—	130.—	130.—	—	113.50	114.50	115.50	115.—	114.—	114.50
Belgia frank	24.47 ^{1/2}	24.37 ^{1/2}	24.47 ^{1/2}	24.27 ^{1/2}	24.22	24.15 ^{1/2}	24.35	24.56	24.51 ^{1/2}	24.43 ^{1/2}	24.55
Sillingid . .	30.—	30.—	30.—	30.—	30.—	30.—	29.50	30.—	30.—	30.—	30.—
Pengo . . .	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—
Latt	18.—	18.—	18.—	18.—	18.—	18.—	18.—	18.—	18.—	18.—	17.—
Litt	34.—	34.—	34.50	34.50	34.50	34.50	34.—	34.—	34.—	34.—	33.50
Tšerv. . . .											
Besti kroon.	13.—	13.—	13.—	13.—	13.—	13.—	13.—	13.—			
Höbe p/unts	20.—	20 ^{3/16}	20 ^{5/16}	20 ^{3/8}	20 ^{7/16}	20 ^{3/16}	19 ^{13/16}	19 ^{15/16}	19 ^{7/8}	20.—	19 ^{15/16}
Plaat. p/unts							195/—		195/—		
Kuld p/unts .											

	B E R L I N										
	30. XII	31. XII	2. I	4. I	5. I	6. I	7. I	8. I	9. I	11. I	12. I
Naelsterling .	14.38	14.23	14.30	14.20	14.18	14.14	14.26	14.42	14.35	14.24	14.31
Frank	16.53	16.53	16.53	16.53	16.54	16.54	16.53	16.52	16.51	16.51	16.51
Dollar	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213
Rootsi kroon	79.90	79.20	79.75	79.45	80.25	80.10	80.60	80.30	80.05	79.50	79.80
Daani kroon	79.25	78.75	79.20	78.50	78.40	78.20	78.70	79.50	79.15	78.45	78.80
Norra kroon	78.50	77.75	78.20	77.70	77.60	77.25	78.—	78.60	78.25	77.70	78.—
Soome mark	6.—	6.—	6.050	6.05	6.05	6.05	6.05	6.05	6.05	6.02	6.02
Floriin . . .	169.20	169.10	169.—	169.15	169.30	169.30	169.25	169.10	169.—	169.01	169.15
Liira	21.44	21.42	21.30	21.30	21.35	21.35	21.40	21.43	21.35	21.33	21.28
Helveetsia fr.	82.15	82.13	82.18	82.20	82.20	82.20	82.20	82.10	81.95	82.—	82.02
Belgia frank	58.65	58.55	58.50	58.55	58.60	58.60	58.55	58.50	58.50	58.45	58.46

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg. eest ühes valge puuvilase kotiga.

Püülijahu:

Rukkipüü patent (à 50 kg.)
 harilik
 № 3
 „Eesti Parem“ saiajahu (à 50 kg.)
 „Kalev“
 „Taara“
 „Kungla“
 „Sampo“
 „Manna“
 Granular

Kroonid.

100 kg. 31.50
 „ 23.50
 „ 27.50
 „ 40.50
 „ 38.—
 „ 37.—
 „ 31.—
 „ 25.—
 „ 45.—
 „ 41.50

Kroonid.

Saiajahu poolsõre . . . . . 100 kg. 43.—
 „ sõre . . . . . „ 45.—
 Jahud: nisu, pehme, Ameerika ja Inglise 100 kg. —
 „ sõre, Ameerika ja Inglise „ —
 „J. Puhk ja Pojad“ suurveski
 Jahu: rukki . . . . . „ 16.20—17.00
 rukkipüü . . . . . „ 27.50—31.50
 nisu, pehme —
 sõre . . . . . 25.00—45.00
 Kaerahelbed (Herkul) . . . . . kg. „ 0.29

A/S. Rotermanni teh.		100 kg.	Kroonid.			Kroonid.
Jahu: rukki			16.00—17.00	Kivisüsi, sepa	1000 kg.	38.00—39.00
"	püül	"	26.20—27.00	Koks	" "	60.00—60.50
"	nisu, pehme — sõre	"	23.60—46.60	Kütteturvas (riigi turbatööst.)		
Nisu, Eesti, riigihind		"	18.00—22.00	franko saatejaam	"	10.00
"	külvi, suvi „Rubin“	"	—	Põlevkivi, I sort A fr. ladu Tall.	"	9.15
Rukis, Eesti, riigihind		"	15.00	"	tooröli, netto	6.75
Kaerad, toidu, Eesti		"	8.75—9.00	"	raskeöli	9.75
"	Vene	"	10.00	Estobituumen A, B, C tünnid. br.	"	10.25
Otrad, õlle, Eesti		"	15.00—16.00	"	D E. (pigi) "	10.25
"	toidu, Eesti	"	13.00—14.00	Katuselakk,	"	10.75
Herned, valged, Vene		"	20.00—22.00	Fenolaat, tünnides, netto	"	9.25
"	Hollandi	"	37.00—38.00	"	asfalt, mastiks, netto 100 kg.	—
Ristikhein, punane, Siberi, külvi		"	—	Karbolineum „Estokarbolineum“		
Riis, Burma II		"	33.00	A & B	"	15.75
Kartulid, eksport		"	2.60—2.80	„Estokarbolineum“ C, netto	"	14.25
"	piirituse	"	1.40—1.80	"	D, netto	12.75
"	kartulitärklise vahrikud	"	1.40	Raualakk, vaatides	"	22.75
Kartulitärklis „Supérieur“		"	26.50—28.—	Imbutusöli A, netto, vaatides	"	9.75
Siirup, kartuli, 420/0		"	32.00	"	B " "	9.00
Glükoos		"	25.00	"	C " "	8.25
Või, eksport, I sort	1 kg.	1.30—1.35	—	Asfaltmastiks	"	6.75
Margariin, välismaa		"	—	Viljapuu-karbolineum, netto	ltr.	0.25
"	kodumaa	"	0.75—0.95	Mootor-petrooleum, fr. iga sihtj.	1 kg.	0.105
Kaseiin, Eesti, toores	100 kg.	12.00	—	Raud, sordi	100 kg.	9.50—10.00
Juust „Schveitsi“, kodumaa	1 kg.	1.30—1.35	—	"	vits	14.00—14.50
Munad, eksport, Is. (kast 360 tk.) kast		"	—	"	plekk	12.00—20.00
Kakao, Hollandi	1 kg.	1.10—1.60	—	"	plekk, tsingitud	30.50—32.00
"	Inglise	"	1.05—1.30	"	talad	10.50—11.00
Kohv, Rio, Santos jne.		"	2.30—2.50	Teras, Inglise	"	70.00—100.00
"	Kesk-Ameerika sordid	"	3.10—4.80	"	Saksa	70.00—100.00
Tee, laht., Orange Pekoe, Tseillon		"	5.00—5.50	"	vedru	20.00—24.00
"	Orange Pekoe, Java	"	3.80—5.00	"	talla, ree	13.50—14.00
"	Moning, Hiina	"	4.00—4.70	Inglistina	"	—
Suhkur, peenike, valge, Saksa	100 kg.	—	—	Seatina	"	—
"	Tšehhoslov.	"	—	Vaskplekk, punane	"	165.00—180.00
"	Vene	"	24.50—25.00	"	valge	150.00—180.00
"	Poola	"	24.50—25.00	Tsinkplekk	"	45.00—50.00
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun		"	—	Masinaöli	"	22.00—27.00
jaam Irboska ja Narva		"	3.40	"	Poola	—
"	Saksa	"	3.40	"	Ameerika	—
"	Poola	"	3.10	Mootoröli	"	35.00—43.00
Heeringad, Yarmouth, „Matties“ tünn		—	—	Autoöli, Ameerika	"	39.00—105.00
"	Schoti „Matties“ I sort	"	49.00—50.00	Eesti Kiviöli A/Ü. Põlevkivi, küt-		
"	II "	"	35.00—46.00	teöli, tsistern. fr. Tallinn	"	5.5—6.1
"	Schoti „Matfulls“	"	68.00—70.00	Linaseemneöli	"	60.00—62.00
"	Islandi	"	68.00	Värnits	"	62.00—64.00
Liha, sea, I sort	1 kg.	0.35—0.40	—	Tsilindriöli, Ameerika	"	27.00—45.00
Liha, looma, I sort	1 kg.	0.15—0.30	—	"	Vene 280 ⁰	30.00
Õlikoogid, linaseemne	100 kg.	9.50	—	"	320 ⁰	45.00
"	päevalille	"	10.00	"	Ameerika 280 ⁰	—
"	suhkrupeedi	"	—	"	320 ⁰	—
Jahu, päevalille		"	10.60	Nafta, Vene	"	10.00—11.00
Segajõutoit I s.		"	10.50	"	Ameerika	10.00—11.00
"	II s.	"	—	"	Poola	—
Sojatangud		"	13.25	Petrooleum, Vene, tsisternid ja		
Nisukliid		"	7.00	vaadid	"	10.25—11.00
Maapähklikoogid		"	—	"	Am., tsistern. ja vaadid	10.25—11.00
Sõdahrened		"	—	Bensiin, eesti riigi põlevkivi-		
Puuvillane riie Bjas, netto	meeter	0.47—0.58	—	tööstuse segabensiin, fr. Tallinn	"	36.50
"	Mitkal	"	0.35—0.43	Bensiin, Vene I sort	"	37.50
Lina, Põetseri, saatejaam	1000 kg.	427.00	—	Eesti Kiviöli A/Ü. Bensiin Estolin		
"	Võru	"	427.00	incl. teedemaks tsistern. fr. Tall.	"	32.50
"	Liivi	"	396.50	Eesti Kiviöli A/Ü. Bensiin Estolin		
"	Tartu	"	396.50	incl. teedemaks, vaatides	"	33.25
Õililaseemned, 90% baas,		"	—	Pesusooda, kodumaa	"	8.00—8.50
saatejaam	100 "	11.30—11.60	—	Seebikivi	"	23.00—29.00
Linaseemned, külvi, 95% baas,		"	—	Värvid, nigros., veessulav, välism.	1 kg.	5.50
saatejaam	"	12.20—12.80	—	"	tsinkvalge, välism.	0.70
Kivisüsi, auru, Yorkshire,		"	—	"	tinavalge,	0.70
2 korda pestud	1000 kg.	36.50—37.00	—	"	ooker,	0.17—0.21
"	" Newcastle	"	36.00—36.50			

		Kroonid.
Väetisained:		
Superfosfaat 18—20%	kott	—
„ 17—19%	„	—
„ 16—18%	„	—
Segafosfaat 22—23%	„	—
Fosforiit, Eesti, 25—27%	„	—
Kaalisool, 40%	„	—
Tsiilisalpeeter	„	—
Lubisalpeeter	„	—
Lubiammoonsalpeeter	„	—
Leunasalpeeter	„	—
Väävelhapu ammoonium	„	—
Nitrofoska	„	—
Paber, rotatsiooni	100 kg.	—
Tsement, Portland, Kunda,		
pütt 170 kg. fr. Tallinn	tünn	7.90
Kriit, toores	100 kg.	5.15—6.50
pestud	„	5.50—6.50
Kivitörv	„	—
Lubi	„	3.50
Kips, tükkides, franko vagun		
Irboska 1000 kg.		15.25
jahvatatud	„	24.40
krohvimise	„	36.60—42.70
Telliskivid, Is., Loksa, fr. Tallinn	1000 tk.	—
Silikaat I s., fr. vabrik	„	39.00—42.00
Tulitikud, orig. kast (5000 toosi)	„	130.00
Nahk, talla, Eesti	1 kg.	2.60—2.90
„ „ Ameerika, I s.	„	2.75—3.00
„ „ „ II s.	„	2.65—2.80

Liverpooli börs. Puuvill.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest
ingl. pensi (d) loko 5.43, märts. 5.06, mai 5.04,
juuli 5.03, okt. 5.07.

Peekonsigade nädalahinnad Tall. 10.—16. jaan. 1932.

Peekonsigade tapakaalud I sort	II sort	III/IV sort
60—72 kg	—33	makstakse
55—59,5	}	siseturu
72,5—75		
50—54,5	}	hinnad
75,5—80		

Juuremaks fondist iga I ja II sordi peekonsest eest
tapakaaluga 60—72 kg. 5 kr.

Prahid:

Lina

Tallinn — Stettiin	1000 kg.	Rmk.	22.50
„ — Ghent	1016 kg.	sh	20/—
„ — Dundee	„	„	32/6
„ — Belfast	„	„	47/—

Puumaterjaalid Standard

Tallinn — London	„	sh	40/—
„ — Hull	„	„	42/6
„ — Manchester	„	„	47/6
„ — Grangemouth	„	„	32/6
„ — Belfast	„	„	50/—
„ — Dundee	„	„	35/—
„ — Antwerpen	„	„	32/6
„ — Ghent	„	„	32/6
„ — Rotterdam	„	hfl.	18/—
„ — Amsterdam	„	„	20/—

Segakaup

Tallinn — Stettiin	1000 kg.	Rmk.	18—
„ — London	1016 kg.	sh	17/—40/—
„ — Stokholm	1000 kg.	rkr.	10—30
„ — Stettiin	või tünn	Rmk.	1.50
„ — London	„	sh	2/6

Tallinna fondibörsi kursisedel.

		31. XII. 1931	2. I. 1932	4. I. 1932	5. I. 1932	7. I. 1932	8. I. 1932
New-York	T.	3.7280	—	—	—	—	—
	O.	3.7280	3.7280	3.7280	3.7280	3.7280	3.7280
	M.	3.7580	3.7580	3.7580	3.7580	3.7580	3.7580
1 dollar	T.	12.60	—	—	—	—	—
	O.	12.60	12.60	12.60	12.50	12.45	12.60
	M.	12.90	12.90	12.90	12.80	12.75	12.90
London	T.	12.60	—	—	—	—	—
	O.	12.60	12.60	12.60	12.50	12.45	12.60
	M.	12.90	12.90	12.90	12.80	12.75	12.90
Berliin	T.	87.45	—	—	—	—	—
	O.	87.45	87.45	87.45	87.45	87.45	87.45
	M.	89.75	89.75	89.75	89.75	89.75	89.75
100 s. riigim.	T.	87.45	—	—	—	—	—
	O.	87.45	87.45	87.45	87.45	87.45	87.45
	M.	89.75	89.75	89.75	89.75	89.75	89.75
Helsingi	T.	5.15	—	—	—	—	—
	O.	5.15	5.15	5.25	5.15	5.15	5.20
	M.	5.50	5.50	5.60	5.50	5.50	5.55
100 soome m.	T.	5.15	—	—	—	—	—
	O.	5.15	5.15	5.25	5.15	5.15	5.20
	M.	5.50	5.50	5.60	5.50	5.50	5.55
Stokholm	T.	69.75	—	—	—	—	—
	O.	69.75	70.—	70.—	70.25	70.25	70.—
	M.	73.75	74.—	74.—	74.25	74.25	74.—
100 root-si kr.	T.	69.75	—	—	—	—	—
	O.	69.75	70.—	70.—	70.25	70.25	70.—
	M.	73.75	74.—	74.—	74.25	74.25	74.—
Kopenh.	T.	69.25	—	—	—	—	—
	O.	69.25	69.25	69.25	68.50	68.25	68.25
	M.	73.25	73.25	73.25	72.50	72.25	72.25
100 daani kr.	T.	68.50	—	—	—	—	—
	O.	68.50	68.50	68.50	67.75	67.75	68.25
	M.	72.50	72.50	72.50	71.75	71.75	72.25
Oslo	T.	68.50	—	—	—	—	—
	O.	68.50	68.50	68.50	67.75	67.75	68.25
	M.	72.50	72.50	72.50	71.75	71.75	72.25
100 norra kr.	T.	68.50	—	—	—	—	—
	O.	68.50	68.50	68.50	67.75	67.75	68.25
	M.	72.50	72.50	72.50	71.75	71.75	72.25
Pariis	T.	14.65	—	—	—	—	—
	O.	14.65	14.65	14.65	14.65	14.65	14.65
	M.	14.95	14.95	14.95	14.95	14.95	14.95
100 prants. fr.	T.	14.65	—	—	—	—	—
	O.	14.65	14.65	14.65	14.65	14.65	14.65
	M.	14.95	14.95	14.95	14.95	14.95	14.95
Amsterd.	T.	150.25	—	—	—	—	—
	O.	150.25	150.75	150.25	150.50	150.25	150.—
	M.	153.25	153.75	153.25	153.50	153.25	153.—
100 flo-riini	T.	150.25	—	—	—	—	—
	O.	150.25	150.75	150.25	150.50	150.25	150.—
	M.	153.25	153.75	153.25	153.50	153.25	153.—
Riig	T.	72.—	—	—	—	—	—
	O.	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—
	M.	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45
100 latti	T.	72.—	—	—	—	—	—
	O.	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—
	M.	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45
Zürich	T.	73.25	—	—	—	—	—
	O.	73.25	73.25	73.25	73.25	73.25	73.—
	M.	74.75	74.75	74.75	74.75	74.75	74.50
100 helv. fr.	T.	73.25	—	—	—	—	—
	O.	73.25	73.25	73.25	73.25	73.25	73.—
	M.	74.75	74.75	74.75	74.75	74.75	74.50
Brüssel	T.	51.75	—	—	—	—	—
	O.	51.75	51.90	51.80	51.80	51.85	51.85
	M.	53.15	53.30	53.20	53.20	53.25	53.25
100 bel-gat	T.	51.75	—	—	—	—	—
	O.	51.75	51.90	51.80	51.80	51.85	51.85
	M.	53.15	53.30	53.20	53.20	53.25	53.25
Milaano	T.	19.15	—	—	—	—	—
	O.	19.15	19.15	19.15	19.—	19.10	19.10
	M.	19.80	19.80	19.80	19.65	19.75	19.75
100 liirat	T.	19.15	—	—	—	—	—
	O.	19.15	19.15	19.15	19.—	19.10	19.10
	M.	19.80	19.80	19.80	19.65	19.75	19.75
Praha	T.	11.20	—	—	—	—	—
	O.	11.20	11.20	11.20	11.15	11.15	11.15
	M.	11.55	11.55	11.55	11.50	11.50	11.50
100 tšehh. kr.	T.	11.20	—	—	—	—	—
	O.	11.20	11.20	11.20	11.15	11.15	11.15
	M.	11.55	11.55	11.55	11.50	11.50	11.50
Viin	T.	51.—	—	—	—	—	—
	O.	51.—	—	—	—	—	—
	M.	53.50	53.50	53.50	53.50	53.50	53.50
100 austr. sh.	T.	51.—	—	—	—	—	—
	O.	51.—	—	—	—	—	—
	M.	53.50	53.50	53.50	53.50	53.50	53.50
Budapest	T.	62.—	—	—	—	—	—
	O.	62.—	—	—	—	—	—
	M.	65.—	65.—	65.—	65.—	65.—	65.—
100 pen-got	T.	62.—	—	—	—	—	—
	O.	62.—	—	—	—	—	—
	M.	65.—	65.—	65.—	65.—	65.—	65.—
Varssav	T.	41.—	—	—	—	—	—
	O.	41.—	41.—	41.—	41.—	41.—	41.—
	M.	42.50	42.50	42.50	42.50	42.50	42.50
100 slotti	T.	41.—	—	—	—	—	—
	O.	41.—	41.—	41.—	41.—	41.—	41.—
	M.	42.50	42.50	42.50	42.50	42.50	42.50
Kaunas	T.	37.—	—	—	—	—	—
	O.	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—
	M.	37.60	37.60	37.60	37.60	37.60	37.60
100 litti	T.	37.—	—	—	—	—	—
	O.	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—
	M.	37.60	37.60	37.60	37.60	37.60	37.60
Moskva	T.	189.75	—	—	—	—	—
	O.	189.75	189.75	189.75	189.75	189.75	189.75
	M.	193.75	193.75	193.75	193.75	193.75	193.75
100 rubla (tšekk)	T.	189.75	—	—	—	—	—
	O.	189.75	189.75	189.75	189.75	189.75	189.75
	M.	193.75	193.75	193.75	193.75	193.75	193.75
Danzig	T.	72.—	—	—	—	—	—
	O.	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—
	M.	74.—	74.—	74.—	74.—	74.—	74.—
100 guld-nat	T.	72.—	—	—	—	—	—
	O.	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—
	M.	74.—	74.—	74.—	74.—	74.—	74.—